

Warszawa, dnia 25 stycznia 2021 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-502-1/21

**Informacja
o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego
oraz propozycje ich zmiany**

Zgodnie z art. 160 § 1 pkt 8 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319) Państwowa Komisja Wyborcza przedstawia informację o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycje zmiany niektórych przepisów. Propozycje niniejsze wynikają z doświadczeń zgromadzonych przez Państwową Komisję Wyborczą i komisarzy wyborczych w toku przygotowań i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r., tj. wyborów, które musiały zostać przeprowadzone w wyjątkowych okolicznościach związanych z panującą na świecie pandemią wirusa SARS-CoV-2. Należy przypomnieć, że w związku z tym w celu prawidłowego przeprowadzenia wyborów konieczne było przyjęcie dodatkowych rozwiązań prawnych określonych w ustawie z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979).

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że generalnie przepisy Kodeksu wyborczego oraz powołanej wyżej ustawy pozwoliły na sprawne, rzetelne i prawidłowe zorganizowanie oraz przeprowadzenie w 2020 r. wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Jednakże doświadczenia z tych wyborów, a także dynamicznie zmieniająca się sytuacja związana z pandemią wskazują na konieczność poprawienia niektórych rozwiązań prawnych. Z uwagi na powyższe Państwowa Komisja Wyborcza przedstawia następujące propozycje zmian i uzupełnień:

- 1) po raz kolejny należy podkreślić konieczność wprowadzenia Centralnego Rejestru Wyborców. Obecnie rejestr wyborców prowadzony jest przez poszczególne gminy jako zadanie zlecone. Utworzenie Centralnego Rejestru Wyborców zdecydowanie ułatwiłoby właściwe wykonywanie zadań związanych z dopisywaniem się do spisu

wyborców osób przebywających w dniu głosowania poza miejscem stałego zamieszkania. Ma to szczególne znaczenie w kontekście doświadczeń z przeprowadzaniem ponownego głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. i związanych z tym problemów dotyczących zmiany miejsca głosowania pomiędzy pierwszym, a ponownym głosowaniem przez wyborców, którzy złożyli wniosek o dopisanie do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania przed pierwszym głosowaniem i w związku z tym nie mogli złożyć analogicznego wniosku przed ponownym głosowaniem (postulat szeroko opisany i uzasadniony w pkt 1 Informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycjach ich zmiany z dnia 10 lutego 2020 r. znak ZPOW-501-5/20, zwanej dalej „Informacją z 2020 r.”);

- 2) rozważenia wymaga likwidacja obowiązku przekazywania wyborcom informacji o wyborach w formie druków bezadresowych, o których mowa w art. 37d Kodeksu wyborczego. Wskazać należy, że rozwój mediów, w tym mediów społecznościowych powoduje, że każdy wyborca zainteresowany udziałem w wyborach informacje zawarte w drukach bezadresowych otrzymuje z innych źródeł, niż ten druk. Ponadto w związku z dynamicznym przemieszczaniem się wyborców często forma udziału w głosowaniu lub miejsce głosowania zmieniana jest przez wyborcę przed otrzymaniem tego rodzaju informacji. Poza tym doświadczenia ostatnich wyborów prezydenckich pokazują, że w szczególnych sytuacjach przekazanie tych druków jest niemożliwe we właściwym terminie. Do Państwowej Komisji Wyborczej ponadto napływają głosy osób niezadowolonych z otrzymania druku adresowego, które wskazują, że nie życzą sobie wywierania na nich w ten sposób presji udziału w głosowaniu. Biorąc pod uwagę powyższe kwestie, intencja ustawodawcy nie jest realizowana;
- 3) konieczne jest wprowadzenie wymogu wskazania na formularzu wykazu podpisów poparcia dla zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego wyborców oraz zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata danych osoby zbierającej podpisy oraz, analogicznie jak w przypadku referendum lokalnego, wymogu podania daty złożenia podpisu przez osobę udzielającą poparcia (postulat szeroko opisany w pkt 11 Informacji z 2020 r.) – postulat dotyczy wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej

Polskiej oraz pozostałych wyborów, o ile nie zostanie zmieniona forma udzielania poparcia dla utworzenia komitetu wyborczego wyborców oraz zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w danych wyborach, tj. udzielanie poparcia poprzez zbieranie podpisów wyborców, co było postulowane w Informacji z 2020 r. Proponowane zmiany uniemożliwią zbieranie podpisów przed datą zarządzenia wyborów (Kodeks przewiduje, że czynności te mogą być wykonywane dopiero po ogłoszeniu aktu o zarządzeniu wyborów) oraz umożliwią ustalenie osoby odpowiedzialnej za zbieranie podpisów na danej karcie wykazu. Wskazać przy tym należy, że obecnie postępowania organów ścigania w sprawach związanych z nadużyciami przy zbieraniu podpisów są często umarzane ze względu na niewykrycie sprawców;

- 4) konieczna jest zmiana art. 205 § 2, 300 § 2, 304 § 7 i 404 § 2 Kodeksu wyborczego (postępowanie skargowe w przedmiocie odmowy przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, a tym samym wyborach do Parlamentu Europejskiego, w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz w wyborach do rad, a także odmowy rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej) w zakresie skrócenia terminu na wydanie przez Sąd Najwyższy orzeczenia w sprawie skargi, z trzech dni do dwóch dni. Ułatwi to znaczenie prawidłowe wykonywanie kolejnych czynności wyborczych wynikających z kalendarza wyborczego. Należy podkreślić, że cechą charakterystyczną prawa wyborczego, w szczególności kalendarza wyborczego, jest konieczność niezwłocznego i terminowego (określonego w ustawie) wykonywania poszczególnych czynności wyborczych, ściśle uzależnionych od czynności wyborczych wykonanych wcześniej. W związku z tym, w szczególności w odniesieniu do procesu tworzenia komitetów wyborczych oraz rejestracji kandydatów (o czym mowa w pkt 5), kwestia dochowania terminu wydania przez właściwe organy (w tym Sąd Najwyższy) wiążących rozstrzygnięć w tym zakresie ma fundamentalne znaczenie dla prawidłowej realizacji kolejnych czynności. Należy w tym miejscu zauważyć, że zgodnie z obowiązującym obecnie art. 218 § 3 w związku z art. 258 oraz art. 338 Kodeksu wyborczego orzeczenie w sprawie skargi na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej dotyczącej

odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów oraz posłów do Parlamentu Europejskiego w całości lub co do poszczególnych kandydatów oraz odmowy rejestracji kandydata na senatora, Sąd Najwyższy wydaje w terminie 2 dni. Taki sam termin na wydanie orzeczenia powinien zostać określony w wymienionych na wstępie przepisach;

- 5) konieczna jest zmiana art. 304 § 4 Kodeksu wyborczego (postępowanie w sprawie rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej) w zakresie skrócenia terminu wezwania pełnomocnika wyborczego do usunięcia wskazanych wad zgłoszenia kandydata z trzech dni do dwóch dni od daty podania do publicznej wiadomości informacji o wadach zgłoszenia. Uzasadnienie tego postulatu w odniesieniu do zgłoszeń kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jest analogiczne do wskazanego w pkt 4;
- 6) zasadna jest zmiana przepisów określających termin zgłaszania kandydatów w poszczególnych wyborach do godziny 24:00 (art. 211 § 1, art. 303 § 1, art. 428 § 1, art. 478 § 3) i ustalenie, że upływa on wraz z zakończeniem pracy urzędu obsługującego komisję lub w celu uniknięcia wątpliwości i zarzutów związanych z różnymi godzinami pracy tych urzędów, określenie konkretnej godziny upływu tego terminu (np. 16:00) tego samego dnia lub ewentualnie następnego dnia, niż obecnie przewidują to przepisy. Nieuzasadnione jest ustalenie upływu terminu wykonania tej czynności na tak późne godziny nocne. Rodzi to szereg problemów zarówno dla komitetów wyborczych, jak i organów wyborczych, a także jednostek samorządu terytorialnego. Należy mieć przy tym na uwadze, że terminy wykonania pozostałych czynności wyborczych określonych w Kodeksie wyborczym przewidują ich upływ w godzinach pracy właściwego urzędu zapewniającego obsługę organu wyborczego i nie wiąże się to z problemami z wykonaniem tych czynności;
- 7) konieczna jest zmiana art. 314 § 1 Kodeksu wyborczego w zakresie ustalenia, że protokoły obwodowych komisji wyborczych pozostają w okręgowej komisji wyborczej. Nie ma bowiem konieczności, ani też uzasadnienia, przekazywania ich do Państwowej Komisji Wyborczej, tak jak przewidują to obecnie przepisy Kodeksu wyborczego. Należy przy tym zauważyć, że protokoły obwodowych komisji wyborczych nie są także przekazywane do Państwowej Komisji Wyborczej

w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, a także w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Rozwiązanie to, tj. nieprzekazywanie protokołów obwodowych komisji wyborczych Państwowej Komisji Wyborczej przewidziane zostało w ustawie o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego i należy podkreślić, że sprawdziło się w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 28 czerwca 2020 r. (ponowne głosowanie w dniu 12 lipca 2020 r.);

- 8) konieczna jest zmiana art. 314 § 3 Kodeksu wyborczego, który przewiduje, że drugie egzemplarze protokołów wraz ze wszystkimi dokumentami z wyborów przewodniczący okręgowych komisji wyborczych przekazują dyrektorom właściwych miejscowo delegatur Krajowego Biura Wyborczego oraz – bez potrzeby, uzasadnienia i możliwości realizacji – wójtom. W związku z tym należy usunąć w tym przepisie obowiązek przekazywania protokołów okręgowych komisji wyborczych wójtom (burmistrzom, prezydentom miast). Dotychczasowe brzmienie przepisu wydaje się być omyłką, gdyż nie ma możliwości przekazania jednego egzemplarza protokołu dwóm podmiotom. Obsługę okręgowej komisji wyborczej zapewnia delegatura Krajowego Biura Wyborczego i to dyrektorowi delegatury przekazywane są protokoły oraz inne dokumenty z wyborów. Należy także zauważyć, że przepisy Kodeksu wyborczego dotyczące przeprowadzania pozostałych wyborów przewidują przekazywanie drugich egzemplarzy protokołów sporządzanych przez okręgowe komisje wyborcze i innych dokumentów z wyborów tylko dyrektorom delegatur;
- 9) proponuje się dodanie w przepisach dotyczących wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej regulacji analogicznej do określonej w art. 216 § 1 Kodeksu wyborczego, dotyczącej uzupełnienia wykazu podpisów w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (mającej zastosowanie również w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i do Parlamentu Europejskiego) wyłącznie do upływu terminu zgłaszania kandydatów, zgodnie z którą jeżeli liczba prawidłowo złożonych podpisów wyborców popierających zgłoszenie listy kandydatów jest mniejsza niż wymagana w Kodeksie wyborczym, okręgowa komisja wyborcza wzywa osobę

zgłaszającą listę do uzupełnienia wykazu podpisów, o ile nie upłynął wyznaczony termin, a także, iż uzupełnienie jest możliwe do upływu ustawowego terminu zgłaszania list kandydatów na posłów. Tego rodzaju zasada jest stosowana również w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przez analogię, lecz zasadnym byłoby dodanie tego przepisu w dziale V Kodeksu wyborczego dotyczącym wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;

- 10) zasadne jest uzależnienie liczby członków obwodowych komisji wyborczych powoływanych w odrębnych obwodach głosowania (m. in. zakłady karne, szpitale, domy pomocy społecznej) od liczby wyborców w nich przebywających. Obecnie obowiązujący art. 182 § 3 Kodeksu wyborczego przewiduje, że w skład obwodowych komisji wyborczych w odrębnych obwodach głosowania powołuje się 5 osób. Przepis ten, w przeciwieństwie do obwodów stałych, nie uzależnia zatem liczby członków komisji obwodowej od liczby wyborców w takim obwodzie. Należy mieć jednak na uwadze, że w ostatnich wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej liczba wyborców umieszczonych w spisie wyborców w chwili zakończenia głosowania wyniosła w obwodzie głosowania utworzonym w:
- a) Areszcie Śledczym w Warszawie przy ul. Ciupagi 1 – 1 506,
 - b) Zakładzie Karnym we Wronkach przy ul. Partyzantów 1 – 1 337,
 - c) Zakładzie Karnym we Wrocławiu przy ul. Kleczkowskiej 35 – 1 304,
 - d) Zakładzie Karnym w Kamińsku przy ul. Obrońców Westerplatte 1 – 1 176,
 - e) Areszcie Śledczym Warszawa-Służewiec przy ul. Kłobuckiej 5 – 1 060 wyborców.

Stosownie do art. 182 § 1a pkt 2 Kodeksu wyborczego dla stałego obwodu głosowania od 1001 do 2000 mieszkańców (a nie wyborców, którzy stanowią średnio ok. 80% tej liczby), powoływana jest komisja w składzie 9 osób. Również w obwodach głosowania w zakładach opieki leczniczej liczba wyborców jest niewspółmierna do 5-osobowego składu obwodowej komisji wyborczej (przykładowo w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku przy ul. Smoluchowskiego 17 liczba wyborców umieszczonych w spisie wyborców w chwili zakończenia głosowania wyniosła 856). Z obecnie obowiązujących regulacji wynika natomiast, że taki sam 5-osobowy skład komisji powoływany jest dla obwodu obejmującego

1 500 wyborców oraz np. 15 wyborców. Powoduje to, że obwodowe komisje wyborcze w dużych obwodach odrębnych są nadmiernie obciążone pracą, co skutkuje długim czasem oczekiwania na oddanie głosu przez wyborców. Należy przy tym zauważyć, że w obwodach odrębnych utworzonych w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej komisja musi przeprowadzić głosowanie nie tylko w lokalu wyborczym, ale również w poszczególnych salach placówki, z tzw. urną przenośną. Zatem uzasadnionym jest umożliwienie powołania obwodowych komisji wyborczych w składzie liczbowym uzależnionym od liczby wyborców również w obwodach odrębnych;

- 11) konieczne jest umożliwienie komisarzowi wyborczemu zwiększenia liczby członków obwodowej komisji wyborczej w gminach turystycznych w kraju, tj. wprowadzenie regulacji analogicznej do określonej w art. 183 § 3 Kodeksu wyborczego, odnoszącej się do obwodów utworzonych za granicą. Zgodnie z tym przepisem konsul, jeżeli wymaga tego zachowanie sprawności przebiegu głosowania, może uzupełnić skład liczbowy obwodowej komisji wyborczej, z tym że liczba członków komisji nie może przekroczyć dopuszczalnego maksymalnego składu komisji tworzonej dla obwodu za granicą. Należy zauważyć, że przykładowo w mieście Krynica Morska, według stanu rejestru wyborców na dzień 31 marca 2020 r., było 1 126 wyborców. Natomiast jak wynika z protokołu Obwodowej Komisji Wyborczej nr 1 w Krynicy Morskiej sporządzonego w ponownym głosowaniu w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. liczba wyborców umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy (a więc wyborców dopisanych przez komisję obwodową do spisu wyborców w trakcie głosowania), w chwili zakończenia głosowania wyniosła 4 692 wyborców, z czego na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania głosowało 2 563 wyborców. Wielu wyborców zostało również przed głosowaniem na swój wniosek dopisanych do spisu wyborców w tym obwodzie głosowania. Należy mieć na uwadze, że w Polsce jest dużo gmin turystycznych, na obszarze których w czasie wyborów przebywa i głosuje znacząca liczba osób stale zamieszkujących w innych gminach. W związku z tym konieczne jest dodanie analogicznej do wskazanej wyżej regulacji, umożliwiającej komisarzowi wyborczemu uzupełnienie składu obwodowej komisji wyborczej do dopuszczalnego, największego składu

tej komisji określonego w Kodeksie wyborczym, w związku z przewidywaną znaczną liczbą wyborców mogących wziąć udział w głosowaniu w danym obwodzie;

- 12) proponuje się wprowadzenie obowiązku sporządzania dwóch aktów pełnomocnictwa przed pierwszym głosowaniem w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz w wyborach wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (jeden dotyczący pierwszego głosowania i drugi dotyczący ponownego głosowania, tzw. II tury), analogicznie jak wydaje się dwa zaświadczenia o prawie do głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Obecnie obowiązujące przepisy powodują, że pełnomocnik, o którym mowa w art. 55 § 1 Kodeksu wyborczego, dysponuje jednym aktem pełnomocnictwa (mimo, że zachodzi możliwość przeprowadzenia ponownego głosowania). Akt pełnomocnictwa sporządzony przed pierwszym głosowaniem dotyczy zarówno pierwszego głosowania, jak i ewentualnego ponownego głosowania. Akt ten jest załączany przez członka obwodowej komisji wyborczej do spisu wyborców przed wydaniem pełnomocnikowi karty do głosowania w trakcie pierwszego głosowania. Skutkuje to nałożeniem na obwodową komisję wyborczą dodatkowych obowiązków polegających na konieczności odnotowania faktu głosowania przez pełnomocnika na otrzymanej wraz ze spisem wyborców liście wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania w ich imieniu, a następnie przekazania tej listy po zakończeniu pracy komisji przedstawicielowi wójta (burmistrza, prezydenta miasta), a nie urzędnikowi wyborczemu, jak pozostałe dokumenty z wyborów. Wykonanie tych dodatkowych obowiązków jest niezbędne do prawidłowego zaktualizowania spisu wyborców przez urząd gminy na ewentualne ponowne głosowanie. Powoduje to wydłużenie czasu przeprowadzania głosowania, a ponadto często zdarza się, że lista ta jest omyłkowo niewłaściwie sporządzona lub została przekazana w depozyt urzędnikowi wyborczemu łącznie z zaplombowanymi innymi dokumentami z wyborów, które mogą być udostępniane wyłącznie właściwemu sądowi w związku z postępowaniami w sprawach protestów wyborczych oraz na żądanie sądów, prokuratury lub Policji, prowadzących postępowanie karne. Sporządzenie dwóch aktów pełnomocnictwa przed pierwszym głosowaniem ułatwiłoby przeprowadzanie głosowania, gdyż komisja nie musiałaby uzupełniać listy osób głosujących w ten sposób, a następnie przekazywać

jej przedstawicielowi wójta (burmistrza, prezydenta miasta), lecz w przypadku ewentualnego ponownego głosowania pełnomocnik przedkładałby komisji akt pełnomocnictwa sporządzony na ponowne głosowanie, analogicznie jak ma to miejsce w przypadku zaświadczenia o prawie do głosowania. Ułatwiłoby to także procedurę rozliczenia kart do głosowania przez obwodową komisję wyborczą po ponownym głosowaniu;

- 13) rozważenia wymaga zmiana przepisów dotyczących powoływania okręgowych i rejonowych komisji wyborczych, tj. zniesienie wymogu powoływania w ich skład wyłącznie sędziów na wniosek Ministra Sprawiedliwości i jednocześnie ustalenie, że:
- a) muszą to być osoby mające wykształcenie wyższe prawnicze,
 - b) członkostwo w tej komisji wygasa m.in. z powodu ukończenia 70 lat,
 - c) członkowie okręgowych komisji wyborczych powoływani są na wniosek komisarza wyborczego.

Należy mieć na uwadze, że konieczność zmiany w składach okręgowych komisji wyborczych i rejonowych komisji wyborczych (z różnych przyczyn) zachodzi każdorazowo w danych wyborach, w których powoływane są te komisje, tj. w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, a także w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Obecne przepisy przewidują, że w skład tych komisji mogą zostać powołani wyłącznie sędziowie, poza przewodniczącym, którym z urzędu jest komisarz wyborczy (komisarz wyborczy musi posiadać wykształcenie wyższe prawnicze oraz dawać rękojmię należytego pełnienia tej funkcji, lecz nie musi być sędzią). Ponadto sędziów do składu komisji zgłasza Minister Sprawiedliwości, a w związku z tym procedura jest skomplikowana i czasochłonna. Jak już wskazywano specyfiką prawa wyborczego są krótkie terminy wykonywania poszczególnych czynności wyborczych. W związku z tym konieczność dokonywania zmian w składach tych komisji, w szczególności w newralgicznym i każdorazowo krótkim okresie rozpatrywania przez okręgową komisję wyborczą zgłoszeń list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów, a także kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego, rodzi wiele problemów. Nierzadko zdarza się, że sędziowie rezygnują z udziału w pracach tych komisji po ich powołaniu (z różnych przyczyn). W szczególności miało to miejsce w

wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. (a również w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz do Sejmu i do Senatu w 2019 r.), w których duża część sędziów rezygnowała z udziału w pracach tych komisji. Zmiany dokonywane są też dość często z uwagi na zdarzenia losowe. Ponadto z uwagi na brzmienie art. 170 § 2 i 174 § 2 Kodeksu wyborczego (sędziów do składu komisji zgłasza Minister Sprawiedliwości), w przypadku każdej zmiany w składach tych komisji Państwowa Komisja Wyborcza musi występować do Ministra Sprawiedliwości o zgłoszenie kolejnych sędziów. Rodzi to problemy organizacyjne i powoduje wydłużenie czasu uzupełniania składu komisji. W związku z tym proponuje się wprowadzenie zmiany, zgodnie z którą okręgowe komisje wyborcze oraz rejonowe komisje wyborcze powoływałyby Państwowa Komisja Wyborcza na wniosek komisarza wyborczego spośród osób mających wykształcenie wyższe prawnicze oraz dających rękojmię należytego pełnienia tej funkcji, analogicznie do wymagań przewidzianych dla komisarzy wyborczych. Zdecydowanie ułatwiłoby to wykonywanie zadań związanych z uzupełnianiem składów tych komisji, a tym samym realizację ustawowych zadań przez te komisje. Należy także zauważyć, że takie rozwiązanie przyjęte zostało w ustawie o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego i bardzo dobrze sprawdziło się w praktyce. Doszło do zaledwie dwóch rezygnacji z członkostwa w komisjach, a do pracy samych komisji nie było żadnych zastrzeżeń;

- 14) w przypadku umożliwienia przeprowadzania głosowania korespondencyjnego za granicą konieczny byłby przepis pozwalający na udzielanie przez konsulów technicznej pomocy obwodowym komisjom wyborczym w wykonywaniu ich zadań związanych z organizacją wyborów. Należy bowiem zauważyć, że w ostatnich wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w 2020 r. liczba wyborców uprawnionych do głosowania w chwili jego zakończenia w obwodzie głosowania nr:
- a) 154 w Manchesterze wynosiła 22 250,
 - b) 153 w Manchesterze wynosiła 22 251,
 - c) 148 w Londynie wynosiła 18 187,

d) 151 w Londynie wynosiła 18 227,

e) 152 w Londynie wynosiła 18 107.

W związku z tak dużą liczbą wyborców, mimo powołania komisji w największym dopuszczalnym składzie nie było możliwości niezwłocznego ustalenia wyników głosowania, w szczególności przeprowadzanego w całości korespondencyjnie. Należy podkreślić, że nie da się przewidzieć liczby wyborców w poszczególnych obwodach za granicą na etapie ich tworzenia. Trzeba przy tym również zauważyć, że ustawa o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego przewidywała w art. 26, że za niebyłe należało uznać głosowanie w obwodzie utworzonym za granicą, jeżeli właściwa okręgowa komisja wyborcza nie uzyskałaby wyników głosowania za granicą w ciągu 48 godzin od zakończenia głosowania. Natomiast Kodeks wyborczy przewiduje, że za niebyłe uznaje się głosowanie w obwodach głosowania za granicą i na polskich statkach morskich, jeżeli właściwa okręgowa komisja wyborcza nie uzyska wyników głosowania w obwodach głosowania w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania. Gdyby wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. odbywały się w oparciu o taką regulację, w części dużych obwodów za granicą głosowanie musiałoby zostać uznane za niebyłe. W związku z tym konieczne jest uregulowanie w ustawie możliwości udzielania pomocy przez konsula lub wyznaczone przez niego osoby w wykonywaniu technicznych czynności obwodowej komisji wyborczej (o ile możliwe będzie przeprowadzanie głosowania korespondencyjnego za granicą);

- 15) zasadne jest zniesienie obowiązku przesyłania do Państwowej Komisji Wyborczej egzemplarza obwieszczenia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o obwodach głosowania, siedzibach i lokalach obwodowych komisji wyborczych oraz głosowaniu korespondencyjnym i głosowaniu przez pełnomocnika, o którym mowa w art. 16 § 1 Kodeksu wyborczego. Nie ma bowiem żadnego uzasadnienia przesyłania Państwowej Komisji Wyborczej tego rodzaju informacji w formie papierowej. W wyborach ogólnokrajowych jest to blisko 2 500 wielkoformatowych obwieszczeń. Należy przy tym zauważyć, że obwieszczenia te przekazywane są komisarzom wyborczym, a także zamieszczane są w biuletynie informacji publicznej właściwych urzędów gmin;

- 16) rozważenia wymaga przywrócenie powszechnego głosowania korespondencyjnego, jako alternatywnej formy głosowania, natomiast konieczne jest wprowadzenie do Kodeksu wyborczego regulacji dotyczących głosowania korespondencyjnego związanych z obowiązującym stanem epidemii, w tym przepisów analogicznych do art. 3 ust. 2 ustawy o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego, stanowiącym, że wyborca, który rozpoczął podleganie obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych po terminie zgłaszania zamiaru głosowania korespondencyjnego, może zgłosić zamiar głosowania korespondencyjnego do 2. dnia przed dniem wyborów. W związku z obecną sytuacją epidemiczną, a także z możliwością jej wystąpienia w przyszłości, wprowadzenie tego rozwiązania do Kodeksu wyborczego wydaje się w pełni uzasadnione;
- 17) w przypadku wprowadzenia Centralnego Rejestru Wyborców oraz rozwiązania, o którym mowa w pkt 16, konieczne będzie umożliwienie wyborcom przebywającym na obszarze innej gminy (niż miejsce stałego zamieszkania), a podlegającym w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, dokonanie zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego po okresie, w którym mogły się one dopisać do spisu wyborców. Należy bowiem zauważyć, że osoby podlegające w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, przebywające na obszarze innej gminy, niż gmina właściwa dla miejsca zamieszkania, nie mogły wziąć udziału w głosowaniu korespondencyjnym, jeżeli nie były ujęte w spisie wyborców tej gminy, w której przebywały (wniosek w tej sprawie można złożyć do 5. dnia przed dniem wyborów, natomiast na kwarantannę lub izolację można trafić w każdej chwili);
- 18) konieczna jest rezygnacja z możliwości telefonicznego zgłoszenia dotyczącego wpisania do spisu wyborców sporządzanego przez konsula, o czym mowa w art. 35 § 2 Kodeksu wyborczego, a także jednoznaczne uregulowanie, że ustne zgłoszenie wniosku o wpisanie do spisu wyborców sporządzanego przez konsula, o czym mowa w tym przepisie, nie oznacza zgłoszenia telefonicznego, lecz osobiste zgłoszenie (zamiana „ustnego” zgłoszenia na „osobiste”). Należy bowiem zauważyć,

że możliwość dokonania zgłoszenia telefonicznie została wprowadzona w czasie, kiedy nie było w powszechnym użyciu innych możliwości technicznych (np. e-mail) łatwego dokonywania zgłoszeń na odległość. Likwidacje tej formy zgłoszenia uzasadnia ryzyko nadużyć w tym zakresie (brak możliwości weryfikacji osoby dzwoniącej). W przypadku zgłoszenia dokonanego telefonicznie konsul nie ma żadnego potwierdzenia, że zgłoszenia faktycznie dokonuje wyborca. Według oceny Państwowej Komisji Wyborczej możliwość wniesienia zgłoszenia – tak jak w przypadku wyborców w kraju – ustnie (osobiście u konsula), pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej (np. e-mail albo za pośrednictwem strony internetowej <https://ewyборы.msz.gov.pl> udostępnianej każdorazowo przed wyborami przez MSZ) w wystarczający sposób zapewnia wyborcom możliwość swobodnego wykonania tej czynności. W takich przypadkach, co istotne, konsul posiada potwierdzenie takiego zgłoszenia. Postulat ten został szeroko opisany w pkt 16 Informacji z 2020 r. Jednocześnie rozważyć można skreślenie możliwości zgłoszenia telefaksem, gdyż obecnie praktycznie nie jest ona już wykorzystywana;

- 19) konieczne jest uregulowanie, że „telefoniczne”, a nie „ustne” (jak dotychczas), zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego, o czym mowa w art. 53b § 2 Kodeksu wyborczego, dotyczy wyłącznie wyborców niepełnosprawnych, którzy zobowiązani są do dołączenia kopii aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności (art. 53 b § 3a Kodeksu wyborczego) oraz podlegających w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, o których mowa w art. 53a § 1a pkt 1 Kodeksu wyborczego. Wyborcy, którzy ukończyli 60 lat, o których mowa w art. 53a § 1a pkt 2 Kodeksu wyborczego, nie powinni być natomiast uprawnieni do telefonicznego zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego.

Z uwagi na uzasadnienie wskazane w pkt 18 możliwość telefonicznego zgłoszenia zamiaru głosowania powinni mieć wyłącznie wyborcy niepełnosprawni oraz wyborcy podlegający obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych. Wyborcy niepełnosprawni muszą bowiem dołączyć do zgłoszenia kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, co pozwala na weryfikację czy zgłoszenia w rzeczywistości

dokonuje osoba do tego uprawniona. Natomiast w przypadku wyborców podlegających obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych informacje o tych wyborcach przekazuje właściwemu urzędowi gminy Główny Inspektor Sanitarny lub działający z jego upoważnienia inny organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej (art. 53b § 3b). Informacje te pozwalają na zweryfikowanie, czy wyborca zgłaszający zamiar głosowania korespondencyjnego jest do tego uprawniony. W przypadku pozostałych wyborców zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego (o ile będzie ono przeprowadzane) powinno zostać dokonane w bardziej sformalizowanej formie, umożliwiającej identyfikację wyborcy. Należy bowiem podkreślić, że w przypadku zgłoszenia dokonanego telefonicznie gmina nie ma żadnego potwierdzenia, że zgłoszenia faktycznie dokonuje uprawniony do tego wyborca;

- 20) rozważenia wymaga zmiana art. 55 § 1 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym pełnomocnikiem może być tylko osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa do głosowania lub osoba posiadająca zaświadczenie o prawie do głosowania, jeżeli przepisy szczególne dotyczące danych wyborów przewidują możliwość uzyskania takiego zaświadczenia. Zasadne jest dodanie w tym przepisie uprawnienia do przyjęcia pełnomocnictwa również osób dopisanych do spisu wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa do głosowania. Rodzi to bowiem analogiczne skutki, tj. pozwala na zweryfikowanie praw wyborczych osoby, która ma przyjąć pełnomocnictwo;
- 21) zasadne jest jednoznaczne określenie terminu początku kampanii wyborczej poprzedzającej ponowne głosowanie w wyborach Prezydenta RP i wyborach wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) oraz terminu możliwości wznowienia pozyskiwania i wydatkowania środków przez komitety wyborcze, których kandydaci uczestniczą w ponownym głosowaniu; wyraźne wskazanie, że limitem wydatków komitetów wyborczych objęte są łączne wydatki komitetu w takich wyborach bez względu na to, czy przeprowadza się ponowne głosowanie, czy też nie. Terminem wznowienia kampanii wyborczej oraz pozyskiwania i wydatkowania środków przez komitety wyborcze powinien być dzień podania do publicznej wiadomości przez właściwą komisję wyborczą wyników głosowania (tj. stwierdzenia, że przeprowadzone będzie

ponowne głosowanie). Na problemy związane z prowadzeniem i finansowaniem kampanii wyborczej poprzedzającej ponowne głosowanie zwracano uwagę w raportach misji OBWE – ODIHR obserwujących wybory w Polsce;

- 22) konieczne jest ujednolicenie sformułowań w art. 134 § 2 i 3 oraz w art. 140 § 1 pkt 1 Kodeksu wyborczego, odwołujących się do ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015 r. poz. 2008 oraz z 2016 r. poz. 1265) lub do „odrębnych przepisów”. Przy czym właściwszym sformułowaniem wydaje się użyte w art. 134 § 3, występujące także w ustawie o partiach politycznych. Użycie go nie spowoduje ponadto wątpliwości w razie ustalenia minimalnego wynagrodzenia na podstawie przepisów innych niż ustawa o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (jak to miało miejsce w przypadku rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r.);
- 23) konieczne jest ograniczenie możliwości ponoszenia kosztów prowadzenia agitacji wyborczej przez podmioty inne, niż komitety wyborcze (usunięcie rozbieżności art. 84 zd. drugie, art. 106 § 1, art. 126 Kodeksu wyborczego). Powołane przepisy z jednej strony ustanawiają wyłączność komitetów wyborczych na prowadzenie kampanii wyborczej i zasadę finansowania kampanii ze środków własnych komitetu, z drugiej jednak zaś pozwalają każdemu wyborcy na prowadzenie agitacji wyborczej bez uprzedniej zgody pełnomocnika komitetu. Konsekwencją jest możliwość prowadzenia przez dowolne podmioty (przez wyborców – legalnie, przez inne podmioty – nielegalnie, ale bez zagrożenia żadnymi sankcjami) agitacji wyborczej i finansowanie jej bez ograniczeń, co może prowadzić do obejścia przepisów określających dozwolone źródła środków finansowych komitetów, terminy ich pozyskiwania i wydatkowania oraz limity wydatków, a także pozostawia taką działalność poza jakąkolwiek kontrolą. Doświadczenia z kampanii wyborczych prowadzonych w latach 2018-2020 wskazują na rosnący udział w kampanii wyborczej takich podmiotów, co stało się przedmiotem licznych wystąpień i zapytań kierowanych do Państwowej Komisji Wyborczej m.in. przez komitety wyborcze.
- 24) konieczne jest usunięcie z art. 141 § 2 Kodeksu wyborczego, prawdopodobnie omyłkowo wpisanego, wyrazu „wyborczej” (jednoznacznie przesądzające o zakazie

prowadzenia przez partię polityczną jakiegokolwiek rodzaju agitacji w okresie prowadzenia kampanii wyborczej przez utworzony lub współutworzony przez nią komitet wyborczy). Przepis ten w pierwotnym brzmieniu (zawartym w ordynacjach wyborczych przed wejściem w życie Kodeksu wyborczego) nie zawierał wyrazu „wyborcza” i słusznie obejmował wszelką działalność agitacyjną partii politycznych, która w okresie prowadzenia przez komitet wyborczy kampanii wyborczej powinna być zabroniona jako mająca wpływ na wyborców bez względu na to, czy odnosi się bezpośrednio do wyborów, czy też nie. Sformułowanie obecnie obowiązujące sugeruje, że istnieje „niewyborcza” agitacja na rzecz celów programowych partii politycznej, którą partia może prowadzić w okresie kampanii wyborczej (co jest niedopuszczalne, a niektóre partie polityczne próbowały czynić w ostatnich latach);

- 25) zasadne jest rozszerzenie uprawnień ustawowych ministra właściwego do spraw finansów publicznych zawartych w art. 140 § 4 i w art. 142 § 7 Kodeksu wyborczego w sposób umożliwiający wprowadzenie wymogu prowadzenia rejestrów (odpowiednio: sporządzenia i złożenia sprawozdania finansowego) w formie cyfrowej, określonej w rozporządzeniach. Obowiązujące od blisko 20 lat przepisy w tym zakresie nie upoważniają ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia cyfrowych standardów sporządzania oraz składania sprawozdań finansowych, czego konsekwencją jest sporządzanie ich w większości w archaicznej formie druków wypełnionych pismem odręcznym. Utrudnia to dostęp do sprawozdań publikowanych w formie skanów graficznych, ogranicza czytelność dokumentów, uniemożliwia ich przeszukiwanie narzędziami informatycznymi i przedłuża proces publikacji, co stanowi ograniczenie jawności finansowania kampanii wyborczej. Analogiczne rozwiązania powinny znaleźć się również w przepisach ustawy o partiach politycznych, określających zasady składania informacji finansowych i sprawozdań finansowych;
- 26) proponuje się objęcie zasadą określoną w art. 150 § 3 i art. 151 § 3 Kodeksu wyborczego wysokości dotacji przysługującej partiom wchodzącym w skład koalicji wyborczej (ograniczenie wysokości dotacji do kwoty środków przekazanych przez partię na rachunek koalicyjnego komitetu wyborczego) i wysokości części nadwyżki finansowej, przekazywanej na Fundusz Wyborczy partii przez koalicyjny komitet

wyborczy, do kwoty środków przekazanych przez partię na rachunek komitetu. Powołane przepisy wykluczają możliwość otrzymania przez partię polityczną dotacji podmiotowej w kwocie przekraczającej wydatki jej komitetu wyborczego i ograniczają łączną wysokość dotacji przysługującej partiom politycznym tworzącym koalicję wyborczą do wysokości wydatków komitetu, lecz nie zapobiegają możliwości otrzymania przez partię polityczną dotacji w kwocie wyższej, niż wpłacona z jej Funduszu Wyborczego na rachunek komitetu. Podobnie udział partii politycznej w podziale nadwyżki finansowej może przekraczać kwotę przekazaną przez tę partię komitetowi. Przeczy to naturze dotacji podmiotowej jako (częściowej) refundacji kosztów poniesionych przez partię polityczną na udział w wyborach i umożliwia ukryte finansowanie partii politycznej przez inną partię. Możliwym rozwiązaniem mogłoby być całkowite odejście od określania proporcji podziału dotacji i nadwyżki w umowie koalicyjnej na rzecz wprowadzenia zasady podziału proporcjonalnego do wpłat poszczególnych partii na rzecz komitetu.

- 27) konieczna jest zmiana załącznika nr 1 (wykaz okręgów wyborczych do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej) i nr 2 (wykaz okręgów wyborczych do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej) do Kodeksu wyborczego. Zgodnie bowiem z § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie zmiany nazwy powiatu jeleniogórskiego na powiat karkonoski (Dz. U. poz. 1331) z dniem 1 stycznia 2021 r. w województwie dolnośląskim zmieniona została nazwa powiatu jeleniogórskiego na powiat karkonoski. W związku z tym zachodzi potrzeba dokonania zmiany nazwy tego powiatu w opisie granic okręgu wyborczego nr 1 w załączniku nr 1 i okręgu wyborczego nr 2 w załączniku nr 2 Kodeksu wyborczego.

Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza zwraca uwagę na potrzebę nowelizacji innych ustaw niż Kodeks wyborczy, w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zadań wyborczych przez organy wyborcze oraz zwiększenia zaufania do procesu wyborczego, a w szczególności:

- 1) konieczne jest wprowadzenie w ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 580) obowiązku przekazywania Państwowej Komisji Wyborczej przez Sąd Okręgowy w Warszawie wszystkich (w tym nieprawomocnych) postanowień Sądu w sprawach o wpis do ewidencji partii

politycznych. Postanowienia te wywołują skutki z chwilą ich wydania, a nie z chwilą uprawomocnienia się, co ma znaczenie zarówno przy wykonywaniu zadań organów wyborczych związanych z wyborami (przyjmowanie zawiadomień o utworzeniu komitetów wyborczych i weryfikacja ich poprawności m.in. pod kątem zgodności nazw komitetów z art. 92 § 1 Kodeksu wyborczego oraz właściwej reprezentacji partii, poprawne oznaczenie przynależności kandydatów do partii politycznych w obwieszczeniach itp.), jak przy wykonywaniu zadań Państwowej Komisji Wyborczej związanych z badaniem sprawozdań finansowych partii politycznych (ustalenie, które partie polityczne obowiązane są złożyć sprawozdania, weryfikacja poprawności sporządzenia sprawozdań m.in. w zakresie właściwej reprezentacji partii);

- 2) zasadne jest wprowadzenie w ustawie o partiach politycznych obowiązku prowadzenia przez partie stron internetowych oraz prowadzenia i umieszczania na nich rejestrów kredytów i wpłat, analogicznych do rejestrów określonych w art. 140 Kodeksu wyborczego. Obecnie obowiązujące przepisy Kodeksu wyborczego pozwalają wyborcom zapoznać się ze źródłami pochodzenia środków finansowych komitetów wyborczych wyborców już w czasie kampanii wyborczych. Informacje o pochodzeniu środków wydatkowanych przez komitety wyborcze partii politycznych i koalicyjne komitety wyborcze są natomiast dostępne dopiero po złożeniu przez partie polityczne rocznych sprawozdań finansowych, do których załączone są wykazy wpłat na rzecz partii, czyli nawet ponad rok po wyborach, jeśli przeprowadzane są one w pierwszym kwartale. Ponadto zapoznanie się z tymi wykazami wymaga wglądu w złożone przez partię dokumenty, ponieważ wykazy wpłat nie są dostępne w internecie. Stan ten odbierany jest jako nierówne traktowanie komitetów wyborczych. Postulat większej dostępności do danych o wpłatach na rzecz partii politycznych pojawia się m. in. w raportach organizacji międzynarodowych i licznych pytaniach kierowanych do Państwowej Komisji Wyborczej. Wydaje się, że realizacja konstytucyjnej zasady jawności finansowania partii politycznych środkami sprzed 20 lat, nieuwzględniającymi roli internetu jako narzędzia komunikacji, nie może być dziś uznana za wystarczającą;
- 3) konieczne jest wprowadzenie w ustawie o partiach politycznych zasady analogicznej do art. 144 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego (przyjęcie sprawozdania ze wskazaniem uchybień w razie gdy kwoty, których dotyczą naruszenia prawa są relatywnie

niewielkie). Podobnie, jak to ma miejsce w przypadku komitetów wyborczych, niektóre naruszenia zasad finansowania, związane z przyjęciem lub wydatkowaniem niewielkich relatywnie kwot nie powinny skutkować odrzuceniem sprawozdania finansowego ze wszystkimi tego konsekwencjami. Ponadto brak proponowanego rozwiązania powoduje, że te same naruszenia zasad finansowania kampanii wyborczej skutkują przyjęciem sprawozdania finansowego komitetu wyborczego partii politycznej ze wskazaniem uchybień, a jednocześnie odrzuceniem sprawozdania finansowego partii;

- 4) konieczne jest wyraźne określenie w ustawie o partiach politycznych konsekwencji dla partii wynikających z naruszeń zasad finansowania kampanii wyborczej przez utworzony lub współutworzony przez nią komitet wyborczy. Konsekwencje takie nie zostały wprost określone w ustawie o partiach politycznych, a interpretacja przepisów ustawy prowadząca do ich wyciągnięcia powstała w drodze wykładni prawa dokonanej przez Państwową Komisję Wyborczą i potwierdzonej orzecznictwem Sądu Najwyższego. Obecnie konsekwencje takie (np. w przypadku pozyskiwania przez komitet wyborczy środków finansowych ze źródeł innych niż Fundusz Wyborczy partii) związane są z naruszeniami dokonanymi przez komitety wyborcze partii politycznych, jako że są one w istocie tożsame z organami partii, natomiast inaczej byłoby w przypadku koalicyjnych komitetów wyborczych. Stan taki nie powinien mieć miejsca, ponieważ partie polityczne tworzące koalicję wyborczą w taki sam sposób korzystają z działalności koalicyjnego komitetu wyborczego, jak partia – z działalności komitetu przez nią utworzonego, powinny zatem również ponosić podobne konsekwencje działań komitetu niezgodnych z prawem;
- 5) konieczne jest wprowadzenie obowiązku złożenia oświadczenia lustracyjnego przez członków Państwowej Komisji Wyborczej. Do 20 stycznia 2020 r., tj. do czasu powołania Państwowej Komisji Wyborczej na podstawie zmian wprowadzonych w 2018 r., obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego przez członków Państwowej Komisji Wyborczej wynikał z jednoczesnego pełnienia przez nich funkcji sędziego, tj. z art. 4 pkt 14 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 2141). W związku z tym, że obowiązujące przepisy

nie przewidują obowiązku powoływania Państwowej Komisji Wyborczej spośród sędziów, uzasadnionym jest, by obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego dotyczył członków Państwowej Komisji Wyborczej, co powinno wynikać ze wskazanej wyżej ustawy „lustracyjnej”.

Państwowa Komisja Wyborcza jednocześnie podtrzymuje dotychczasowe postulaty dotyczące zmiany przepisów prawa wyborczego zawarte we wcześniejszych informacjach, w tym w szczególności w Informacji z 2020 r.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak
(dokument podpisany elektronicznie)